

Bijlage: De Wet open overheid (Woo) verder toegelicht

In deze bijlage van het voorstel is beknopt in een FAQ-vorm uiteengezet wat de wet op hoofdlijnen voorschrijft en wat de veranderingen zijn ten opzichte van de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze bijlage heeft als doel om de gemeenteraad meer achtergrondinformatie in het algemeen te geven over de Woo.

1. Wat is het doel van de wet?

De Woo moet de huidige Wob na inwerkingtreding vervangen.

Het voornaamste doel van de Woo is een meer transparante en actief openbaar makende overheid. De Woo verplicht tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van documenten.

2. Wanneer treedt de wet inwerking?

Het initiatiefvoorstel uit 2012 is in de afgelopen jaren een aantal keren fors gewijzigd na veel kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. In 2019 is door de initiatiefnemers een gewijzigde versie van het initiatiefvoorstel ingediend en deze is begin 2021 aangenomen door de Tweede Kamer. De behandeling van het voorstel staat gepland op 28 september 2021. De daadwerkelijke intrede van de wet staat op dit moment nog niet vast. De wet treedt naar verwachting uiterlijk 1 juni 2022 in werking.

3. Wat is de reikwijdte oftewel; wat valt er onder de Woo ten opzichte van de Wob?

De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is met name van toepassing op bestuursorganen als de ministers, gemeente, provincies, waterschappen en publiekrechtelijke organisaties. In de Woo wordt het toepassingsbereik van de wet vele malen vergroot. Nadat de wet inwerking treedt geldt het straks ook onder andere voor Eerste en de Tweede Kamer, de Raad van de rechtspraak, onderdelen van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer.

4. Hoe is de Woo opgebouwd?

De Woo omvat drie onderdelen: passieve openbaarmaking (I), actieve openbaring (II) en de verplichting van maatregelen om aan de Archiefwet te voldoen (III). We zoomen verder in op deze onderdelen:

I. Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmaking van de Wob blijft gehandhaafd in de Woo. Onder de Woo treden er geen veranderingen op omtrent de vereisten aan een passief verzoek om openbaarmaking: een ieder kan, net zoals onder het regime van de Wob, een verzoek indienen bij een bestuursorgaan om bepaalde informatie te openbaren, zonder dat de verzoeker hierbij een belang hoeft te stellen. Geen Wob-verzoek, maar een Woo-verzoek.

II. Actieve openbaarmaking

Waar de Wob uitgaat van een *vrijwillige* actieve openbaarmaking, komt er in de Woo een *verplichting* voor actieve openbaarmaking. Deze actieve openbaarmaking is de kern van de Woo en dit sluit aan op de brede wens in de samenleving voor een transparante overheid.

Overheidsorganisaties moeten verplicht en actief documenten in elf verschillende informatie categorieën publiceren op het internet, binnen een termijn van 14 dagen na besluitvorming.

Het gaat om de volgende categorieën:

1) Wet- en regelgeving	7) Jaarplannen en –verslagen
2) Organisatiegegevens	8) WOB/WOO-verzoeken
3) Raadsstukken	9) Onderzoeken
4) Bestuurstukken	10) Beschikkingen
5) Stukken van adviescolleges	11) Klachten
6) Convenanten	

III. Verplichting van maatregelen om aan de Archiefwet te voldoen

Het laatste onderdeel waar overheidsorganisaties moeten voldoen zijn de maatregelen die genomen moeten worden om beter te voldoen aan de bestaande verplichting uit het Archiefwet. De opdracht uit de Archiefwet, om documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat te houden, blijft overeind in de Woo.

5. Hoe moet de informatie beschikbaar gesteld worden?

In de Woo is opgenomen dat de documenten die onder de actieve openbaarmakingsplicht vallen via een digitaal platform (PLOOI) toegankelijk worden gesteld. PLOOI is een bestaande centrale online vindplaats voor alle overheidsinformatie, ongeacht waar op internet dit is gepubliceerd. PLOOI zal buiten bekendmakingen en regelgeving geen eigen data bevatten, maar verwijzen naar informatie die elders beschikbaar is gesteld.

6. Mag/moet alle informatie openbaar gemaakt worden?

Niet alle informatie uit documenten mag ook gepubliceerd worden. De Woo stelt een aantal uitzonderingsgronden en privacywetgeving stelt in dit kader ook de nodige voorwaarden aan het publiceren van bestuurlijke informatie. Dit kan in de praktijk betekenen dat (delen van) dossiers geanonimiseerd of gepseudonimiseerd moeten worden. Bij een Woo-verzoek blijft het verstrekken van informatie achterwege als er sprake is van een weigeringsgrond.

7. Wat houdt de Woo-contactfunctionaris in?

De Woo verplicht overheidsorganisaties om binnen de organisatie een of meer contactpersonen aan te wijzen die;

- vragen van burgers beantwoordt over de beschikbaarheid van publieke informatie waarnaar hij op zoek is;
- burgers helpt te overzien welke informatie aanwezig is, ook als die nog niet openbaar is omdat die beoordeling nog niet heeft plaatsgevonden;

- burgers helpt bij het opstellen van een Woo-verzoek.

8. Worden we financieel gecompenseerd?

In de meicirculaire 2021 zijn gemeenten inmiddels geïnformeerd over de compensatie van de meerkosten die zij maken in verband met de uitvoering van de Woo. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen.

Voor Nijmegen betekent dit (bedragen in € x 1000):

Integratie-, decentralisatie-, suppletie-uitkeringen en taakmutaties	2021	2022	2023	2024	2025
Wet Open Overheid structureel		121	154	188	225
Wet Open Overheid incidenteel		142	146	147	153

- Incidenteel

De incidentele middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.

- Structureel

De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.